კვირა, 8 იანვარი 1917 წ.

რედაქციის ადრესი: თფილისი, ოლღას ქუჩა, № 6.

ფასი 15 კაპ.

მათრახი

№ 2

1917

შინაარსი: ეშმაკი — ჰუმანიზმი; დია — დასაქცევი კლასების ბრალია; თარაზი — პოლიტიკა დუქნის წინ; კვახი — შარადა; ირ. ტოფაძე — როსტომი; ახალი აგენტი — სინათლის შიში; ხ. ვარდოშვილი — დავითის ჯორი; ძამია — საერთო საქმის მოყვარულნი; საახალწლო მილოცვები, მოწერილი ამბები და სხვ.

თფილისის საავათმყოფოებში

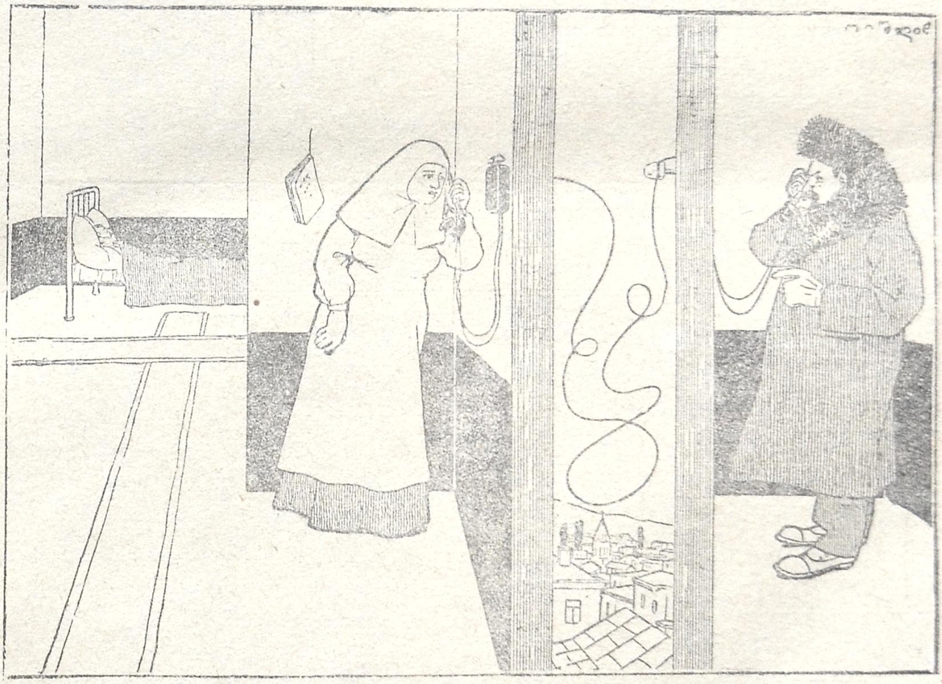

5693

დაი მოწყალებისა. ბ-ნო ექიმო, ავათმყოფი კონკილაშვილი უნუგეშო მდგომარეობაშია.

ექიმი. სიცხე რამდენი აქვს?

დაი მოწყალებისა. ორმოცი და ერთი.

ექიმი. აჰაა... მაშ შეუშხაპუნეთ 500 გრამი აკუა დისტილიტა, ან სხვა რამე დასამშვიდებელი.

დაი მოწყალებისა. საჭირო აღარ არის, ისედაც საუკუნოთ დამშვიდდა

ჰუმანიზმი

მეცნიერთა გარდმოცემას
თუ ჩვენ მტკიცეთ დავეყრდნობით,
(არა მარტო ცბიერებით,
არა მარტო გარეგნობით)
გავიგებთ, რომ უწინ დროში
კაცი სულაც არ ყოფილა
და მათ ნაცვლად თავკაცობდა
ან ორანგი, ან გორილა.

ბინადრობდენ ულრან ტყეში
ხეებზე და კლდეთა ძირში
საკბილო რაც მოხვდებოდათ
მყის იკრავდენ ყველას პირში.
სახსნილო და სამარხვოსი
არ იცოდენ მათ გარჩევა
(ღვთის მორწმუნე ამა გვარი
დღესაც ნაკლებ მოგვეძევა.)
სპამდენ უმათ, უხარშავათ,
არ ანთებდენ პლიტას, ბუხარს.
(არ მისდევდა იგი ხალხი
საქმეს ამგვარ შესაწუხარს)
ზოგჯერ... საზრდო თუ იკლებდა
სპამდენ მოძმეს (უფრო სნეულს)
ან მეზობელ ტომის ხალხსა
ბრძოლასა და ჩხუბში ძლეულს.

მაგრამ, როგორც მოგახსენეთ,
ეს ამბავი გახლდათ ძველათ...
დღეს აქ სიტყვამ მოიტანა,
თორემ არცა ღირს სათქმელათ.

იმ წინაპართ შემკვიდრენი,
(დღეს რომ ხალხსა ვხედავთ ქვეყნათ)
წინ წავიდენ ცხოვრებაში,
(გთხოვთ, ნუ ჩამომართმევთ კვეხნათ.)
დღეს ვერ ნახავთ მაგალითსა
კაცი ხეზედ ბინადრობდეს,
ან აშკარად (შესაპმელათ)
მოძმე მოძმეს ტყავს აძრობდეს,
დღეს, კულტურის ზეგავლენით,
ინსტიქტს ძეცურს განვეყარეთ
და მის ნაცვლად, ცხოვრებაში,
ჩვენ ჰუმანიზმს დავემყარეთ.
მოძმეს სნეულს (ან თუ ძლეულს)
ჩვენ როდი ვკლავთ შესაპმელათ,
არამედ მის განსაკურნად
ექიმები მოგვყავს ხელათ.
გავუშინჯავთ მყისვე სიცხეს,
მაჯის ცემას, (ანუ პულსსა)
რომ გავიგოთ რა სჭირია
ავათმყოფის ფილტვს, ან გულსა.
მოვუყენებთ სადარაჯოთ
მოწყალების ძმებს თუ დებსა
და ვამყარებთ მათ შრომაზე
ჩვენ ჩვენს კეთილ იმედებსა.

ოჰ, არ მომწონს პირფეროობა,
და არც მიყვარს ქება პირში,
მაგრამ მოგცეს ჯოჯოხეთმა
თქვენ თფილისი გასაპირში
საითაც არ გაიხედავთ:
სამკურნალო და „ბალნიცა“
ჰირისუფლად მოელენილნი
შიგა ვაჟნი და ქალნიცა.
შეხვალ სენით დავრდომილი,
ვაგლახ სასო წარნაკვეცი,
(თუ გზაში არ აგიხირდა
ვინმე ბრიყვი მატრაკვეცი
და გული არ აგიცრუა
თქვენ იქაურ პირობებზე,
ვითომც ხალხი უპატრონოთ
იქ ეყაროს ქილობებზე).
შეხვალთ, ნახავთ მუნ სანახავს
წინა დროში არ ნახულებს...
აურაცხელს თქვენებრ ტანჯულს
და თქვენსავით დაჩაგრულებს,
იქით კვნესა, აქეთ კვნესა,
ბედის წყევლა, ბედის კრულვა
(თქვენ კი ჰხარობთ, რომ სიკვდილმა
სხვა ადგილს არ დაგიგულვა.)

თფილისისა მოქალაქეს
სიამაყეთ ესც ჰყოფნის,
რომ ხელთა აქვს გასაღები
„ყოფნისა, თუ არა ყოფნის“.

შემსვლელს იქა გაეხსნება
სანახავი სანეტარო,
ულეველი: მზრუნველობის
და სიამის უხვი წყარო.
დედობრივი სიყვარულით

იქ სავსეა არე ვრცელი
და მიგელის საოცნებო
რკინის ცივი სარეცელი.
ვინ არ იცის, იქით წამსვლელს
დაბრუნებულს ვხედავთ ძვირათ,
ან ცოცხალი ვინ დასტოვებს
იმ სამოთხეს ქვეყნის პირათ?

ეშმაკი.

თუ ამ ლექსში გამოთქმული
ვისმე ეჭვებს დაუბადებს,
ვსთხოვ გულდასმით გადახედოს
ამა ნომრის მან სურათებს.
იქ აშკარათ დაგანახვებს
მხატვრის ნიჭი და ხელობა,
როგორია ამ ქვეყნიურ
სამოთხეში მზრუნველობა.

— ძი.

ცხელი ბუხარი.

დასაქცევი კლასების ბრალია

(გურიის ცხოვრებიდან)

— მობრძანდი ბიტონო, მობრძანდი ჩემო ფეფიკო. ხომ მშვიდობაა, ხომ არ გაგამჯავრა ვინმემ ასე ილონზე რომ ამდგარხარ?

ღმერთმა მშვიდობა ნუ მოგიშალოს ჩემო ანუსი. ჩემი მშვიდობა და ჩემი კარგათ ყოფნა კაი შვილია. ერთ დროში მაგისთანაი ფეხდუუბანელი დედა-კაცი კუდზე ფეხს ვერ დამაბიჯებდა მარა ახლა რაც უნდა იმას შობა. ვითომ რავა არ უნდა დეიქცეს ქვეყანა რომ გარჯლა გამოქცეული ჯეგეშიეის შვილიც ჩემი რჩევის და ლაპარაკის წინააღმდეგია. დაგელოცა ღმერთო სახელი... დააკეთეს ბატონო აი რაცხა კლასებია იგენს წიეკიდა ცეცხლი. ეტრაშუნება ბატონო შით თორმეტი წლის დედაკაცი, ეტრაშუნება და მერე შენ რა იცი რაა აქიმობა და რაა გამოლოცვაო. არა მისმა სიცოცხლემ მისი ანტონაი ფერშალი მიუტოლოს ცხონებულ მელიქაძის მალაზონს. თუ აფერი ვიცით ერთი ჩვენდონი გასძლოს და ქე ნახავს. ან და იმის ქმარს რომ ხალამპრიას მისი გამობერნებული ბიჭი მიატოლოს, რომ გადმოუგდია გოჭო ჯირყვალოს ნაჭივრებ **ნაზარდასავით.**

გუშხამ ბატონო რაცხა მის ბალანის წითლათ გამოყარა. რამდენი მე ცხონებული მელიქაძის მალაზონი ვინატრე იმდენი სიკეთე გაქ შენც და მეც ნუ გენაღლება, მარა არც მაკოიას დეიწუნებს კაცი გამოლოცვაში და საყმაწვილოს წამალი ხომ მამაო ჩვენოსავით იცის. უთხარი იმ ჩემ გამაკეთებელ რძალს, პელაკიას, ოი იმისგამომთხოველს უღდუღე ღმერთო ოჯახში საშინელი, წავალ მაკოიასთან და ან თვითონ მევიყვან თვარა და ეგება წამალი გამომატანოს მეთქი. იმუხტიბრომ სიცილი დამაყარა: მაგას ბატონო გამოლოცვა რას უშველებს საყმაწვილო კი არა ცივება სჭირსო და მაინ და მაინც ჭიჭიკო დოხტურთან უნდა წევიდე და ვაჩვენოვო. ახლა ოზრუგეთში ჩატრიხინება უნდა და ვითამ ბალანაიზა მიდის. ეიყოლია იგი ჩემი ჭკუის კოლოფი ხალამპრეიც და ხვალ აპირობენ წასვლას.

ჭიჭიკოს აჩვენოს თვარა უცფათ არ მორჩინოს. იგი ჭიჭიკო არ იყო შარშან ფეხამოღებული პიწკიეი ჩახმახაძე რომ მიჰგვარეს: ამას მუხლის კვირისთავი აქ ქვით გატკლეცილიო, პაწაი მუხლს ქვეით ძვალსაც ნასული აქვსო და ფეხი მუხლში უნდა მოვსჭრაო.

პიწკიეი და მისი ჭირისუფალი მაგას რავა დაანებებდენ. რავა საყასპოზე ასაჩარიქებლათ კი არ მიუყვანიან მოსარჩენათ მიუყვანეს თვარა. წამეიყვანეს ბატონო შინ. რაცხა შინაურათ ქეც უაქიმეს ვითამ მარა მოგჭრიანო რომ უთხრეს იმის ზაფრაზე ისთე გადუუბრუნდა გული რომ ფეხმა წითელი ქარი მეიძია და ამ მგელსავით ყაძახს გაუსივდა ფეხი, მთელი კვირე აკივლა და გადაბრუნდა და ქე მოკტა.

ცხონებული როსტომაი არობელიძე რომ ყოფილიყო ცოცხალი იმას ბატონო ოცდაათი კლასი არ გამუუარია მარა კვირისთავსაც გუუმთელებდა, და ძვალსაც და ახლა პიწკიეი ისევ პიწკიეი იქნებოდა. მაინც ნამეტარი ჭინჭლიანი კაცი ქე იყო და ნამეტარი ღვინის სმაი და ჩხუბი უყვარდა საცოდავს. ხო და ახლა ამისთანა დოხტურს მიუყვანე შენ ბალანაი მოსარჩენათ.

რამდენი ვეხვეწე მელიქაძის მალაზონს იმ სულწაწყმენდილს ალარა, მასწავლე მაილოცვა მეთქი: რა არ ვპირდი, ბარე თუთხმეტი მანეთი ფულათ ფული ვაძლიე, მარა არ ქნა: სხვაი რომ ისტავლოს ძალა დიეკარგებაო. მარტო ბოლოთ და თავი კი ვე-

ცი. ხმა მაღლა ჩიოდა. ლოცვის დროს ნახშირს მეტანდა, დადობდა ძელზე სანამ ნახშირი კარგად არ დეინაყებოდა დანის შავს ტარს ურტყამდა და ლოცვას ამბობდა: „მამისა ძისა, სულისა წმინდისა“, მერე ჩუმათ ამბობდა და ბოლოს: „რაა მისი წამალი? პირპალოზი მარგატელი და შავტარიანი დანაო“. მიერე გადუუბერავდა სულს დაფშნილ ნახშირს

მერე ეიღებდა აქლემის ყელის ნაკიდურაის გრძელ სარტყელს, ბალანას წელზე ოთხჯელ შამოარტყამდა. გახსნიდა და გაკეცდა შვაზედ და ახლა ორჯერ შამოსტობოდა, გაკეცდა კიდევ შვაზე და ერთი გზობა მოკლე თუ გამევიდოდა წელზე მაშინ უქმურის წამალს მისცემდა თვარა მარტო მეხის ნატეხს ჯაოზს, ვორ დასალევს, ჯოჯოხეთის შურდულის ნატეხს, დედალ მამალ ასუხათას და კიდო რაცხა სამნაირი ქვაი ქონდა, წითელი, ლურჯი და ქარვის ფერი. ქარვის ფერი ელუსამეთიდანაა მოტანილიო ამბობდენ. აგენს ყველას ერთ ვერმუდის ბოთლ წყალში გალესავდა, ნახევარი საათი აჯანჯლალებდა და ორ ან სამ აბაზათ მოგცემდა. იმისთანა ტკბილი და გემრიელი სასმელი იყო რომ ბალანაი სიხარულით სვამდა და თუ მოსარჩენი იყო ქე რჩებოდა სკვინჩასავით. ვითამ თუ ღმერთს იქინეი წასაყვანათ უნდა რავა შენ წუუდგები წინ თუ? ახლა ბატონო აგი ცივებაა და ქინაი დაალევიეო. დევიწენწე აგერ ხუთი წელიწადია ენაზე და ახლაც ტანში გამაჟრჟლოებს იმისიმწარე იყო. ბალანაი კარგათაც რომ იყოს მარტუაი იმის დალევა მოკლავს, სხვაი რათ უნდა. ველაპარიკე ბატონო ყველაფერი იმ ჩემ სუტენტ რძალს მარა შენ ძველებური საქმე იცი ბატონო და ახალი მე უკეთესათ ვიციო. ძალიანი იკის მისმა თავის გახეთქამ.

გუშინის წინ, ლაქიათ რომ არის, მისიჰირიმე ჩემი მალხაზეი იმის წიგნი მომივიდა. ნახჩევანში თუ რა ქვია, სულ მავიწყდება მისი სახელი, რაცხა სხვაი დეეთქმია ოჯახდაქცეულებს რავა სახელი არ იშონებოდა თუ? წამიკითხე მეთქი პელაკიას უთხარი. დეიწყო ბატონო ელაჟნა-ელაჟნა, ლობიეი უხარჩავი დაგვრჩა და ყანიდან მოსულმა ხალამპრიამ კალამ გარეთ გამოგვყარა. საღამომდი იმის კითხვას მოუნდა და ნახევარი ვერც მან გეიგო და ვერც მე ვეფერი მივხვდი, რაცხა ობრაციეთ გახსნეს და იმაში ჩევეწერეო მწევრათო. რავა მწევარი ხომ ძაღლია. რაცხა სხვაი ეწერება ალბათ მარა მან ვერ წეიკითხა. შვილო ჩემი მალხაზიეი ამ ჩვენ ორ კლასიან შკოლაში რომ სწავლობდა ბარე შვიდი წელიწადი იყო კლასში ისე შუუყვარდა მასწავლებელს და მასაც ერთმანეთი. ნენავ კიდევ გავაგრძელეფო მარა სა იყო შეძლება? იგი ისეთ გლახათ მეიწერდა რომ გლახა წასაკითხავი იყოს? მარა ამ ჩემმა მომნელებელმა არ იცის ბატონო აფერი. აი გიდი ფეფიკო ზენგილაძის ქალო ამიზა მიგცა მამა ჩემმა ამ ჩიბოტლაკიეისშვილს რომ ამ დღეში ჩავარდნილიყავი?! მე მაინც მინდა ჩემო ანუსი მაკოიეის წამალი ჩუმათაი დავალევიო ბალანას, ახლა იქინეი მივალ და იმიზა გამევიარე ეგება ვერმუდის ბოთლი გაქ რომ მათხუო ელანძე. მარა არ დამკლა კაცი რძალთან არ გამამხილო ჩემო ანუსი, არა ბატონო ყოლიფერი ამ დასაქცევი კლასების ბრალია. არ იციო. თუ არ ვიცი ერთი ვშინჯოთ მე გამუაცხოფ უკეთესს ხაჭაპურებს თუ იგი?

ღია.

საახალწლო მილოცვები

რკინ. გზის მთავარ სახელოსნოს

როცა იყავ ახალგაზრდა
ვერ გჯობნიდა ვეღარც ერთი,
მაგრამ დღეს კი გაყინულხარ
გაგწყრომია თითქოს ღმერთი.

ნაძალადევს

მოქმედება მზრუნველობით
რომ დაგძლია ავარ-კანტომ
მოძალადევს და ყრუ უბანს
გეძახიან ალბათ მიტომ.

ნაძალადევის თეატრს

შენაც თეატრს გეძახიან,
მაგრამ სცდება მაგის მთქმელი,
შენ ხარ ჩხუბის და ვინების
კედელი და საძირკველი.

ძამია.

გ უ რ ი ა

ქ. ოზურგეთის ხმოსნებს.

ვინც გაგათეთრა, იმავე
ხელებით გაიხუხებით
თუ საქმეს ზურგი აქციეთ,
თავი არ შეიწუხებეთ.

ოზურგეთის ექიმებს

დიაგნოზს თქვენი პირისას
ივანეც მოიწონებსა,
მაგრამ რა ვუთხრა მეეტლეს,
რა ვუყოთ ფაიტონებსა?

ბურიის სოფლის მასწავლებლებს

იგი ალთას აგი ბალთას!
არ გეგონოთ მეთქვას ჭორი.
სოფლის სკოლის მოწაფისა
ვინა სთქვა რეპეტიტორი?!

პირველ დაწყებითი უმაღ. სასწ. ინსპ. და მასწ.

„შერეული“ სკოლა იქნებ კარგია
ალმზრდელი კი ამგვარი არ გვარგია.

გურულ მღვდლებს

თუ არა გსურთ დრამაო,
დაივიწყეთ დრამაო.

გურულ რეაქციონერებს

ვაი რა კარგი საჩინო
რა ავათ მიგიმჩნიესო
„მაცხოვნებელი“ გურიის
წაწყმენდით მიგიჩნიესო.
(მოგშივდა პური ითხოვე—
ქურჩენა შეგაძლიესო).

გურიის სამეურნეო საზოგადოებას

ერთი წელი, ეგზომ ძნელი
მარტში გამითავდებაო,
აკეთში სკოლა გავხსენი
(ეშმაკი ეთავდებაო)
(კრებაც კი არ მოვიწვიეთ
წევრები შეწუხდებაო).

წვრილი კრედიტის საზოგ წევრებს

„სესხი მიდის მიიცინის—
მოდის მოიტირისაო“
(მადლი ეშმაკს ათში რვა თუ
გამყოლია პირისაო).

ოზურგეთის თავისუფალი ცეცხლის მჭრობელ საზ.

წევრები „დელიყანდი“ გყავს
აქტიურ—პასიურია,
ბრანდ მეისტერათ ქებული
ფოტოგრაფი დემურია.
ვერ გამიგია რას უცდით'
დაიწყეთ მოქმედებაო:
მესამეთ დაიწვა ოზურგეთს
ხომ იცით არ იცდებაო.

გურულ ქალებს

ერთ გუდა პუდრს ამ საახალწლო საჩუქრად
ის გურული ქალი მიიღებს, რომელიც მეზობლისას
„ერთ წამს“ მიირბენს, ნახევარი დღე იქ დარჩება
და უკან დაბრუნებისას ჭიმკართან ნახევარ საათს
კიდევ არ იმუსაიფებს.

გურულ ვაჭრებს

ძვირათ ნაყიდი იაფათ
გავყიდო, მნახეთ გიჟი მე?
იაფათ ნაყიდს ვაძვირებ
სახლებიც წამოვიჭიმე.

ფერშლებს

ექიმათ ხომ ქებულნი ხართ
ყასაბათ კი უკეთესი
ამას ჩემობთ თქვენ სუყველა
გარდა დიდი ექვთიმესი.

აფთიაქრებს

წამალი თუ აღარა გაქვთ
„აკვა“ და ჭა ხომ ბევრია
ლესეთ, ჭყიდეთ, აშბეთ ტყავი
მედიცინის შედეგრია!

ხიდისთავს

ხიდისთავო ერთხელ თავო,
ახლა რა დაგემართაო.

ჩოხატაურს

„ჩოხატაურო დაბაო“
ბევრი გვხდა ჭირი, დაგვაო
ივასიუკის შემდეგა
აღარ გეღირსა დაგვაო.

(ნასესხები).

ლანჩხუთს

სკოლებით ხონს წავეტოლე,
მოდებით კი პარიესაო.

კაცი შრომობს, ქალი ფლანგავს
ლაგამი უნდა გიჟსაო.

ჩემს თავს

აქაც, იქაც, ყველგან—არსად
(სწორეთ სოლომონის მსგავსად)
მიდის მოდის გაბრიელი
არავინ ჰყავს მადლიერი.

ბიბანა.

ბ ა ლ ა ხ ა ნ ა

ახალ წელიწადს გილოცავთ
მარად კეთილო ბატონო
„გრუზინსკოელთა“ შორისა
იასონ ჩვენო პატრონო.

ტანის სიგრძესთან სიმშვიდე
მოთმინებაც გაქვს გრძელია
უვიცი მუშის შეცდომებს
სჭვრეტ მშვიდი და სულგრძელია

ეგრე ტკბილათ ვერ ვუმღერებთ
ზოგსა თქვენსა „პრიკაშჩიკებს“
ვისი ქცევა და საქმენი
შვენის უფრო „იომშჩიკებს“

კიდევ უფრო გაგაკეთოს
ღმერთმა მოგცეს დიდი დღენი
ცოტა განზე მიიხედეთ
ეგერ რომ სდგას თეთრი ცხენი

ფეხებს ისე მიაბიჯებს
თითქოს ჩენი სოფლის ბრძენი
ორივ თვალი დაფსებია
თუმც ბრალი არ არის თქვენი

შეაბრალე ვისაც ჯერ არს
ერთი მადლი კიდევ ქენი.
ნამსახური მრავალი აქვს
წლებზე წლები დანადენი
და პენსიის მინიჭებით
დღე დაუტკბეთ დანარჩენი.

ვინ გაუბედავს მილოცვას
როდშილდ ნობელის ქარხანას?
ჩვენ ისევ ჩვენსას ვულოცავთ,
ნახევრათ დაშლილ ჩარხანას

პატრონი ყველას დიდი ჰყავს
თუმც ფირმები არ არს დიდი.
(ხელფასის აუწევლობაც
ალბათ მუშის თუა რიდი!)

მეორეთ შენ მოგილოცავ
ჭების მთხრელსა „შტანგას“ პატრონს
რომ ვახტის გამრავლებაში
არ წაბაძე ზოგ ცეტ ბატონს,
და ძველებურ ორი ვახტით
ცოტა ფასით გვაჯმევ მაწონს.

ეხლა დარიალს უსურვოთ
წმინდა ბასილის წყალობა
და ოთხ მანეთათ ის გვითხრას
სად დავაყენოთ სახლობა?
შენი კვნესამე, ბატონო,
ჩვენ თვითონ მოგცემთ ექვსს მანათს
ოთახი ერქვას არ, დავსდევთ
არც ცეცხლს, არც წყალს და არც სანათს.

მეოთხეთ შენი რიგია,
(თუმც გულს შამოუყრი მნახველს)
დაეხსენი ნუღარ არცხვენ
მშვენიერი კუთხის სახელს,
გულით გისურვებთ გასწორდე
ან აგრე სვლა მოგცემს რა ხელს!
მე შენ გამგეს ვენაცვალე
გვაჯმევს სილას მაგარს და ცხელს.

ერთიც წერწეტ მანდილოსანს
მიულოცოთ ჩვენ იმ დამკას.
თუმცა ჩვენსას არ გვაგონებს
(უფრო მოჰგავს „პარიჟანკას)
— მოგილოცავთ ქალბატონო
— ერთი გვარქვით ვინა გკითხა?..
მივხვდი ყვავებრ ფარშევანგის
კუდის სურვილს დაესიცხა.

დია.

„პოლიტიკა დუქნის წინ“

(ანუ სომეხ ქართველთა ურთიერთობა და სამეგრელოს სოფლელნი)

ნიკოლამ ერთს გაზეთში რაღაცები ამოიკითხა სომეხთა ავტონომიის შესახებ. მას არ გაეგებოდა რას ნიშნავდა სიტყვა „ავტონომია“, მაგრამ ვიღაცამ აუხსნა, და გაიგო ნიკოლამ, რომ სომხები „დამოუკიდებელ სახელმწიფოს მოელიან“-ო, ისიც გაიგო, რომ სახელმწიფო დუმაში შესაძლებელია დიდი უმრავლესობა ამისი მომხრე შეიქნესო. მაგრამ... ამ შემთხვევას არავითარი კვალი არ დაუტოვებია მაშინ მისს გონებაში.

გაიარა მას შემდეგ რამოდენიმე ხანმა და ნიკოლას ხელმეორეთ მოუხდა ზუგდიდში ყოფნა. იმას ხელახლად ჩაუვარდა ხელში ერთი გაზეთი, რომლის მეთაურში ბევრი ვაი-ვაგლახი იყო ამტყდარი სომეხ-ქართველთა ურთიერთობის შესახებ. გაზეთი თავის მეთაურში თავ-გამოდებით ილაშქრებდა სომეხთა წინაღმდეგ, რომელნიც „ცდილობენ დაამყარონ ავტონომია საქართველოს ტერიტორიაზე“...

...„რა არის ეს თუ არა დაპყრობა“!—ათავებდა გაზეთი თავისს მეთაურს. მთელი წერილიდან ნიკოლამ ასეთი დასკვნა გამოიტანა: სომხები ებრძვიან თურმე ქართველებს და სცდილობენ მათ დაპყრობასო.

მაგრამ ბრძოლა უომრად და დაპყრობა უიარაღოთ, საფიქრებელიც თუ იქნებოდა—რასაკვირველია—არ წარმოედგინა გულმართალ ნიკოლას: „თუ ნებავთ ჩვენი დაპყრობა, ომსაც გამოგვიცხადებენ, უეჭველია, თორემ ასე რა კალონია ბრძოლა“-ო—ფიქრობდა ნიკოლა.—მაგრამ როგორ შეუძლიან სომხებს ომი, რომ არა აქვთ საკუთარი სახელმწიფო!—გაუელვა ესეც თავში ნიკოლას—გამიგონია, ვისაც საკუთარი სახელმწიფო არა აქვს, ომის დაწყებაც არ შეუძლიაო... მარა გაზეთში დაწერილი აბა ტყუილი იქნებოდა!.. თუ გაზეთში დაწერეს, ალბათ ასეა... „ანტომონია“, — თუ რაღაცას რომ მოელოდენ სომხები—დუმაც იმისი მომხრეაო რომ სთქვეს... ალბათ მიუციათ იგი... და მაშ უთუოდ უფლებაც ექნებათ გამოგვიცხადონ ომი!—გადასწყვიტა ასე ნიკოლამ და სოფელში ახალ ამბავთ ჩამოიტანა:

— სომხებმა ომი უნდა გამოუცხადონ ჩვენს ქვეყანას.. დუმასაც ნება დაურთვია და... დღესა ან ხვალ ომიც გამოცხადდებაო...

და პირზე ქაფ მორეული ნიკოლა, ვნებით აღსავსე მეთაურის სიტყვებით ანიავებდა სომეხთა ცუდ განზრახვას; მაგრამ... წარმოიდგინეთ მისი გაკვირვება, როცა მაყურებლები ეჭვით და ირონიით შეხვდენ მისს ღაღადისს!

— ბიჭო სხვებმა გააჭირა საქმე, თორემ სომეხი გამიროზგავს და კიდევ გავროზგავ!—სთქვა მედიდურად ერთმა ყმაწვილმა, რომელსაც სომეხთა ხსენებაზე მოაგონდა მის-მიერ გალახული „პრისტავი“ ზუგდიდში—ეს ერთად-ერთი სომეხი, რომელიც მას ენახა.

— თუ მართლა გამოგვიცხადეს სომხებმა ომი, ამ ჩვენი სოტნის უფროსათ შენ აგირჩევენ—უთხრა ნიკოლას ხუმრობით მეორე ყმაწვილმა და უჩვენა დუქნის წინ თავმოყრილ მებრძოლებზე, რომელთაც, თავის მხრით მორთეს ხარხარი.

ეს სახუმრო ამბავი კი არაა, მაგრამ... რა გასაკვირალია, რომ ყოველს ბრიყვსა და უგუნურს არ გაეგებოდეს ამის მნიშვნელობა“!—განიმეორა ნიკოლამ მეთაურის სიტყვები, რომელთა პასუხათ კაი სილა გაუშალა მას, მისმა „მოკამათემ.“

ატყდა მაშინ ერთი ჩოჩქოლი, მაგრამ მოჩხუბარნი მალე გააზავეს; მხოლოდ მას შემდეგ—რაც მობეჭეს ნიკოლა, დუქნის წინ იგი ისე ვერ გაიგლიდა, რომ სოფლის ბაღნებს არ მიელოცათ მისთვის „სოტნის უფროსობა“. ბრაზმორეული ნიკოლა ყოვლათ უცენზურო სიტყვებით ჰგმობდა მაშინ მოზარდ თაობის უკულტურობას.

— შენისთანა განათლებულ კაცს აბა როდი მოეწონება ჩვენი ქცევა—უპასუხებდენ სიცილით ბაღნები. ამით უფრო გაცეცხლებული ნიკოლა დაერეოდა ბაღნებს ჯოხით.

მიდიოდა ასე დრო: ვინ იცის რამდენი ვაი-ვაგლახი გამოიარა ნიკოლამ მეზობლებისაგან, მაგრამ გული მაინც არ გაუტეხია.

ის ეხლაც გატაცებულია და ამტკიცებს, რომ სომეხ-ქართველთა ომი, რომელიც დღეს, ან ხვალ გამოცხადდება, უფრო მნიშვნელოვანი იქნება ვიდრე ევროპის ომი. და ფიცით თავს იხეთქავს: „ჩვენსა და სომხების საქმეს უფრო მეტი ალაგი უჭირავს გაზეთში, ვიდრე ევროპის ომის ამბებსო“...

თფილისის საავათმყოფოებში

როგორ იღებენ ავათმყოფები ცივს ვანებს.

თფილისის საავადმყოფოებში

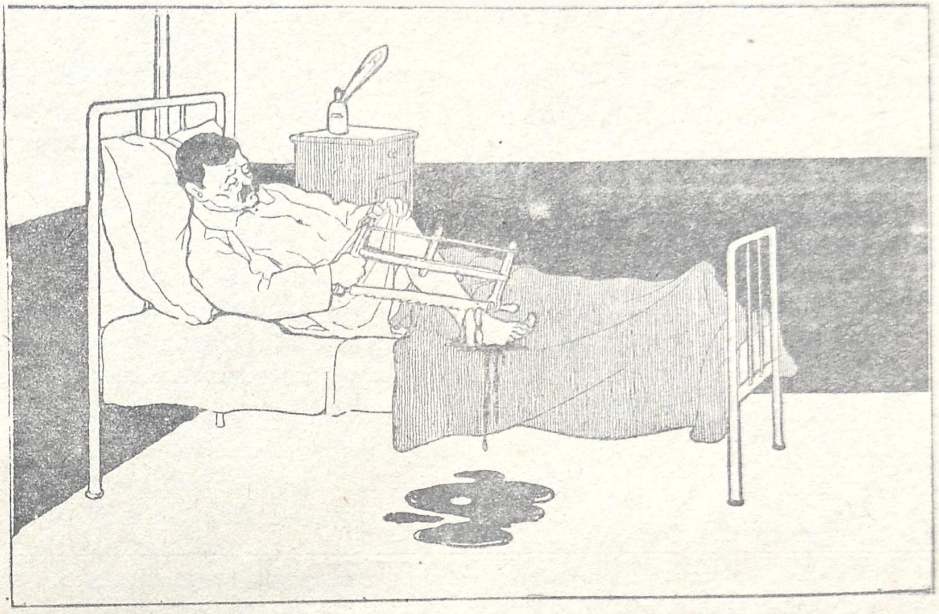

ქირურგიული განყოფილება.

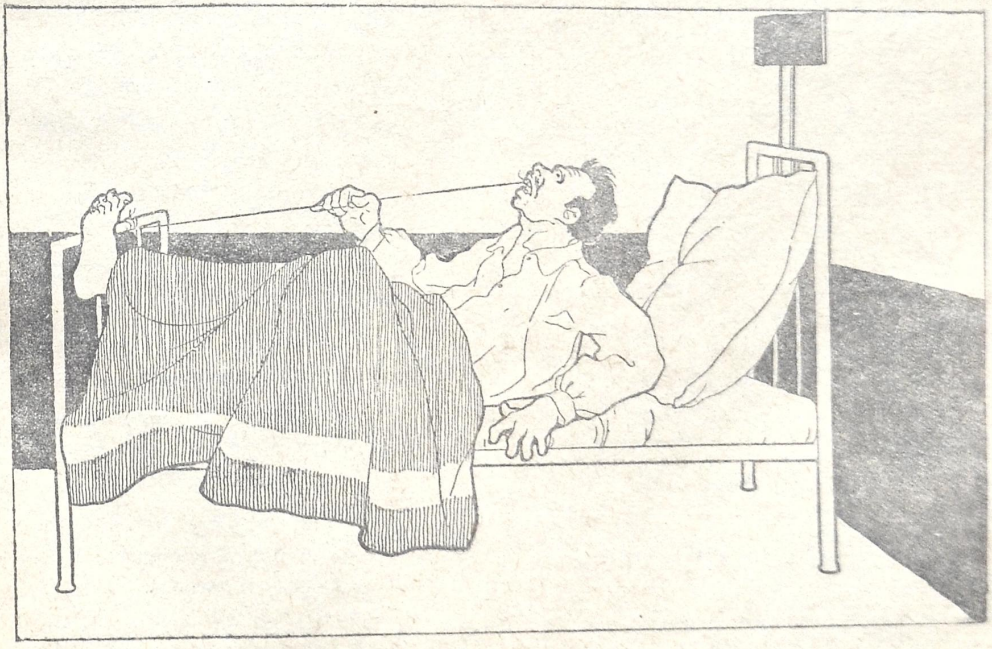

კბილის საექიმო კაბინეთი.

მაგრამ ის ეხლა მსჯელობს დამშვიდებულათ ხმას ხან სრულიად მიამკვდარებს და ცდილობს ყოველს მ.ხვრა-მოხვრას მისცეს რაღაცნაირი საიდუმლოების ხასიათი.

ბალნებმა თუ გასცინეს—ის ჯოხით არ გამოეკიდება ძველებურათ, უცენზურო სიტყვებსაც არ გააყოლებს; ის მხოლოდ გაახელს ფართოთ თავისს შავს და ღრმა თვალებს, მიიღებს მედიდურ სახეს და იმუქრება:—დამიჯეროთ სჯობია მაშიჩემის ცხონებამ, თორემ სომხებს მოვემზროობი და ცუდად წავა მაშინ თქვენი საქმეო.

ნიკოლა ერთად-ერთი კაცია, რომელმაც იცის კითხვა ჩვენს სოფელში. სანაძლოს დავდებ, რომ ისიც გაგიჟდეს!

მართალს ამბობენ სოფლელები: სწავლა კაცს აგიჟებსო...

თარაბარ.

მარადა

კვლავ სიტყვებს ვეძებ შაირად—
რაც ვარგა მოსახმარადა,
იქნება რამე ნაირად
ერთიც დავსწერო შარადა.

და ჩვენს ჭეშმარიტ ქართველებს
მამულის „ღვიძლსა შვილებსა“
მისსავე „ერთგულ დამცველებს“
ჭორებში გამოცდილებსა,

ვარქვა სახელი რაიც მათ
ოდნავც ვერ გააკვირებსა
რაის დიპლომიც ჩაბარდათ
ცნობილსა ხონელ გმირებსა.

ამ საქმისათვის ცოტა შორს
მოგვიწევს გასეირნება,
იქ ჩვენ სიტყვებსა ვნახავთ ორს
რაიც საკმაო იქნება.

ორივეს დავსწერთ მყის ერთად
მხოლოდ ასოებს წინასა
რაგინდ გასჭირდეს ჩვენ ვერსად
მათ ვერ დაუთმობთ ბინასა.

—

სლავიანების გვარტომთ
თქვენ იმათ ნახავთ სიაში
სცხოვრობენ რუს და ტევტონთა
ნაომარ გალიციაში.

რუსებს მიუგავთ სახელი
ტომით არიან ერთია,
(ამ სახელს ვსტა

და გზათ მავალს უცხო ვინმე
შეეხეჩა, შეეყარა.
— ვინ ბრძანდებით?—დაეკითხა,
გაუწოდა ძმურათ ხელი.
— მე როსტომ ვარ,—მან მიუგო,—
ფალავანი უძლეველი.
— ფალავანი?! მაშ გამოდი
დამეჭიდე, შინჯე ღონე!
იჭიდავეს. და როსტომი
ძირს დაეცა თავმომწონე.
როსტომს გული მოუვიდა.
შეაგინა, უწყო ღრენა,
და უცნობიც გულმოსული
როსტომს უკან დაედევნა.
მირბის როსტომ... გზაზე ბედათ
ვიღაც კაცი მიწას ხნავდა...
ახოვანის ტანადობით
ის გოლიათს ჩამოგავდა.
დაუჩოქა, შეეხვეწა:
— თუ ღმერთი გწამს მიშველეო,
კაცი მომდევს მოსაკლავად,
დამიფარე, დამმალეო.
შეებრალა მხვნელს როსტომი,
შეტრიალდა როგორც ჯარა:
როსტომ ხელში აიყვანა,
ჩოხის კალთა წააფარა.
მყის უცნობიც იქვე გაჩნდა.
ეკითხება გუთნის დედას:
— აქეთ კაცი გამომექცა,
მარქვი, ხომ არ შეგიხედავს?
— არ მინახავს, უთხრა იმან
და ხარს შოლტი მოუღერა.
— შენ იცი და ნუ მიმალავ! --
მას მდევარმა შეუყვირა.
— დაიკარგე! სალახანავ,
ნუ მაბრაზებ, თორემ შენა
მწვავე სახრე მოგხვდეს ზურგზე
ვერ დასთვალო იმოდენა.
ეს ეთხრა და მეხნაკრავი
შეტრიალდა მყის მდევარი;
მაგრამ დახე გოლიათსაც
თავს დაატყდა შიშისზარი:
— ვაჰმე, დახეთ იმ უბედურს!
იმ სიკოცხლე მოსასწრაფავს.
ამ ჩხუბსა და ამ ჩოჩქოლში
კაცი კიდეც ჩამიყლაპავს!
თურმე ამა გოლიათსა
ჩატეხილი ჰქონდა კბილი,
და იქიდან როსტომ ყვირის:
— მე აქა ვარ ჩასობილი.
იგი მყისვე ამოაძვრეს.
უთხრეს: ძლიერ მეხარება,
რომ ქრისტიანთ სისხლისაგან
არ მივიღე ზიარება.
შემდეგ როსტომ ეუბნება:
— მითხარ, მამი, შენ ეს კბილი
როდისა, ან რა მიზეზითა
გაქვს უდროოთ ჩატეხილი?!
მან მიუგო:—ჩვენ თორმეტი
ძმა ვიყავით მძარცველები,
ტყედ ვსცხოვრობდით, ცა საბნათ და
მიწა იყო ჩვენი ლები.
ერთხელ, მთაში ჭექა-ელვამ,
სეტყვამ, წვიმამ, ქარიშხალმა
მოგვისწრო და შეგვაძრწუნა
ჩვენ ყველანი შიშის ძალმა.
მივიარეთ, მოვიარეთ,
ვერსად ვპოვეთ იქ კარავი.
მხოლოდ ბოლოს მთისა ძირას
ვნახეთ ხმელი კაცის თავი...
ჩვენ, თორმეტი ცხენოსანი,
შიგ შეველით, გვეხალვათა,
ვიდრე წვიმა არ გადიღო,
და ცამაც არ იჭიატა.
სწორეთ იმ დროს, იქ მეცხვარემ
გამორეკა ცხვრები ველათ;
თვით სალამურს ჩაუბერა
მწარე ფიქრთა გასართველათ.
საიდლანაც გაჩნდა მგელი,
დაერია ცხვრებს საკლავად,
და მეცხვარეც ხან ხეს გლეჯდა,
და ხან კლდეებს დასაკრავად.
და რაკი, რომ საძაგელი
ვერაფრით ვერ შეაშინა,
ხელი სტაცა იმ გამხმარ თავს,
(სად ჩვენ თორმეტს გვქონდა ბინა)
შეანარცხა გვერდში მგელსა.
მგელიც მთებში მყის გავარდა;

მეც ეს კბილი სწორეთ მაშინ
ჩამომემტვრა, ჩამომვარდა...
და სხვებსაცა, დიდი მარცხი
მოუვიდათ მაშინ იქა;
ზოგსა ფეხი, ზოგსა მკლავი,
მთლად მოუფშვნა როგორც ჭიქა.
თუ არ გჯერა თვითონ ნახე, —
გაუშვირა მთისკენ თითი, —
შენი თვალით განიცადე,
საკვირველი მაგალითი.
როსტომმა მას მადლი უძღვნა,
გაემართა მთისკენ ისა...
მართლადაც რომ ნახა თავი
მინდვრათ ეგდო იმ კაცისა,
და ჩავარდა საგონებელს.
სთქვა: ნეტავი მაცოდინა,
რომელ დედას გაუზრდია
და ან არის ნეტავ ვინა?!
დადგა ლოცვად; იტყვის:—ღმერთო
გევედრები გულ მხურვალე!
ცნობის ფიქრმა გამიტაცა,
შემიწყალე, შემიბრალე!
გააცოცხლე აგი კაცი,
თვალით იყოს ისევ ბრმაო;
ღმერთო, ღმერთო ამისრულე,
შეიწირე ცრემლთა ზღვაო.
და სამი დღის ლოცვის შემდეგ,
ღმერთმა მართლა შეუსმინა;
და ის კაცი, ხორც შესხმული,
დაუყენა როსტომს წინა.
კაცი იყო იმ ზომ დიდი,
ისე ზორბა, და ტანადი,
რომ მხარ ბეჭთა სიგანივრე
გაწვდებოდა მთიდან მთამდი.
და როსტომი როცა მასთან,
ლაპარაკად ხმასა სწევდა,
იმას სიტყვა მის ყურამდი,
კარგად ვერც კი მოაღწევდა.
შეევედრა:—გაფიცებ შენს
სახელსა და სალოცავებს;
სათ ხარ აგრე გაძაროული,
ამ მთა კლდეში რა გაკავებს?!
მან მიუგო: მე ვიყავი,
უდიდესი ფალავანი.
არ შობილა ქვეყნად კაცი,
ჩემი ფეხის ექნას ძვრანი,
ღონემ ძალა დამატანა,
და უფალსა ვცოდე კიდე,
უთხრა:—რადგან ვერავინ მძლევს,
მოდი და შენ დამეჭიდე.
მან მომიგო:—რა ხელს მოგცემს
რომ ღმერთი შენ დაგეჭიდო?
მე გასწავლი ფალავანსა,
მისი ფეხიც კი ვერ ზიდო.
წადი, იმ მთას წიხლი ჰკარი,
შეუმტვრიე კარებიო.
იქ გამოვა ფალავანი,
მას თუ მიეკარებიო.
მართლაც მიველ შევანგრიე,
არც კი მოვიხმარე ხელნი;
მაგრამ დახე გამოცვივდენ
მთის გულიდან დათვ-ჭინჭველნი.
დამეხვივნენ ყოველი მხრით,
დამკბინეს და გამახელეს;
სისხლი სწოვეს, ხორცი სჭამეს,
და ამგვარათ დამანელეს.
როსტომი კი ამ სიტყვებმა
დააფიქრეს დააღონეს.
სთქვა: კაცს ჭკვა თუ არა უფლობს
ჭიანჭველაც დაიმონებს.
ის განშორდა მოსაუბრეს
და მთა კაციც იქცა ძვლათა;
ამის შემდეგ ჩვენი როსტომ
არ გასულა ფალავნათა.

ირ. ტოფაძე.

სინათლის შიში

(საახალწლო პროდიები)

ვიჯექ მაგიდასთან და ვფიქრობდი თუ რა მიმეძღვნა „საახალწლო ნობათათ“ ველისციხელთათვის. ამ დროს შემომიტანა ბიჭმა უკანასკნელი № ჟურ. „განათლებისა“. გადავფურცლე და ვერ წარმოიდგენთ ჩემს განცვიფრებას, როდესაც ვკითხულობ პატარა ამბავს ზოსიმელისას „სინათლის შიშს“. ზოსიმელის ჭოტს ჰსურდა მზე თავის დიადის სინათლით მოესპო ბუების სასიხარულოთ, მაგრამ არც ველის-

ციხელების კოტ ზამბახარიძეს ჰქონდა ცუდი განზრახვა: ეს კოტიც ცდილობდა მოესპო რის ვაივაგლახით „აკაკის სახელობაზე“ დაარსებული სამკითხველო ველისციხეში. და როგორც ნამდვილათ ირწმუნებიან: „საკითხველო კვალად იდღეგრძელებსო!“

რაკი საქმე ასეა. ამისათვის სულით და გულით მიულოცავ „ახალწლის დამდეგს“ ველისციხელ ბუებს: ერთი დიდი ჯამფილა სავსე „ლენცოფის მურაბით“ და ზედვე დიდი ხელჩაფა ფირმოსენის მიერ გამოხდილის არაყით დროს გასატარებლათ,

ღმერთმა შეარგოთ!

ველისციხე. ტელეფონით ატყობინებენ ჩვენს „ახალ აგენტს“: მართალია ჩვენმა გაუმაძღარ ვაჭრებმა საახალწლოთ თაფლი გირვანქი 1 მ. 20 კ. გახადეს და კაკლის ნიგოზი უფრო ზედმეტ ძვირათ, მაგრამ მათ მეტოქე და სახელოვან მოვაჭრე ვალარშაკას თურმე თგირანიდან ჩუმათ მოუტანია ერთი ვაგონი თაფლი (ნამდვილი შირბახტი) და ორი ვაგონი ნიგოზი. ველისციხელები აღტაცებაში არიან რო ვალარშაკა თაფლს გირვანქას თერთმეტ შაურათ და ნიგოზს ხუთ შაურათ ჰყიდის.

იქიდანვე. ამავე სახელ განთქმულ მოვაჭრეს საიდუმლოთ განუზრახავს თურმე,—როგორც მის მეგობრებს დანამდვილებით შეუტყვიათ, რომ თავისივე გამოგონილ-გაკეთებულის ჰაეროპლანით გაფრინდეს ადგილობრივ ვაჭრებისავე გაუგებლათ ბალაჯარაში და ჩუმათვე იქიდან „ახალწლისათვის“ საჭირო ხილეულობა: ქალაზბადაბი, ალვა, ბატიბუტი, ქანჭური, ნუყლ-კამფეტი, ინა, ალჯნაბადი, ფსტა, ლიმონი და აპელსინი აუარებელი და ამავე, ველისციხელ, მოვაჭრეების ჯიბრზე გაჰყიდოს გირვანქა 70% ნაკლებ, როგორც სხვანი გაჰყიდიან და მოატყუებენ საბრალო გლეხებს.

ტელეფონითვე ერთს სამაგალითო ამბავს ატყობინებენ ისევ ჩვენ „ახალ აგენტს“ ამ ამბავს თუმცა ვბეჭდავ სხვათა საყურადღებოთ, მაგრამ ასე თუ ისე ჩვენც ცოტა ეჭვში ვართ.

ამ ორიოდ დღეში ველისციხის მოვაჭრეთა შორის ცნობილ მოვაჭრე ეშმაკ-გეოს მეთაურობით შესდგა ახალი **სინდიკატი**. სინდიკატის დედა აზრი არის ამ საახალწლოთ დაეხმაროს ყოველ ღარიბღატაკს, ქვრივ ობლებს და უმეტესათ იმ ოჯახში დარჩენილთ, რომელთა მარჩენალნი-მასაზრდოებელნი დღეს ბრძოლის ველზე არიან გაწვეულნი. სინდიკატის წევრთ მტკიცეთ გადაუწყვეტიათ გამოიღონ თვისი წვლილი ისე, ვისაც რამდენი შეუძლიან და არა ერთმანეთის ძალ დატანებით.

მოგვყავს აქვე სია ქველმოქმედთა სხვათა მისაბაძათ.

1) „სინდიკატის“ მეთაური ეშმაკ-გეო სწირავს: ბროდსკის ქარხნის დიდრონ თავ შაქრებს საზოგადოებას და ამდენსავე თითო გირვანქიან პაპოვის ჩაის, რამდენიც დასჭირდება საზოგადოებას მისალოცათ.

2) დიდიხნის მოვაჭრე კ. ო—ვი თავის ჯეელების სადღეგრძელოთ, ჯარში გაწვეულთა ოჯახებისათვის 30 ფუთს ქიშმიშსა და ლობლობოს.

3) ასეთივე მოვაჭრე ე. ი—ვი თხუთმეტ მეშოკ სიმინდის ფქვილისაგან გამომცხვარ მჭადს, ქვრივ-ობლებისათვის.

4) მოვაჭრე „ზუზალია“, თორმეტ ფუთ დამდნარ სნეულ ღორების ქონს ღარიბთათვის, რათა დრო გამოშვებით მაინც გაიკეთონ სიმინდის ფაფა.

5) მოვაჭრე შ. ჯ—ნი ათ ფუთ ყინულ შაქარს ქვრივ-ობლებისათვის შიმშილით ამომხმარ ყელის მოსალბობათ.

6) სახელოვანი მოვაჭრე ს. ვ—ვი 30 ტომარა სიმინდის ფქვილს დავრდომილთათვის ფაფუკი ლავაშების გამოსაცხობათ.

7) ცნობილი მებანკე მორდეხა, სამ ბოჭკა წითელ ღვინოს თბილ ლავაშებზე დასალევათ.

8) ახალჩეკილი ყასაბი მოსე: სამოც და ცამეტ მსუქან თხას ღარიბთათვის მხოლოდ ტყავი და ბალანი თავისივე უნდა იყოს.

9) ადგილობრივი მცხოვრები სარაჯ გიგა: ოთხას დიდრონ გოგრას უმწეოთათვის, რათა „საახალწლოთ“ ბოზბაში მოიფშვიშონ.

10) ამისავე მეზობელი საქ. გაბ—ლი: ხუთ დიდს ბოჭკა წიწაკის წნილს „ახალწლის“ სადამოს ყელის ჩასაკოკლოზინებლათ.

11) ადგილობრივი პროვიზორი: 159 უნცია ვალერიანის კაპლს, რათა დამშეული უპატრონო ობლები ღონეზე მოვიდენ, და 19 უნცია ასპირინს, რომ ამ სიცივეში ოფლში იყვნენ.

12) არაყის მეზაოდე ლევან ს—შვილი: სამოც ვედრა არაყის საიას, ყოველ ღარიბთათვის, რომ დილა-საღამოთი თითო ჩაის სტაქანი გადაჰკრან და ამითი ჯანზე მოვიდენ.

რომ უწესოება არ მოხდეს, განმანაწილებელი კომისიაც ამოურჩევია ეშმაკ-გეოს. კომისიაში შედიან: გ. გ. გოლანოვი, ა. ჰილიპამქარია და ვ. ლევგორიანცი: მათს კანდიდატებათ: კაპლო, ლოდრო, ძმანია და მამადოვი.

მხოლოდ ზედამხედველ უფროსათ: ი. ზეგნის ღმერთი და მისთანაშემწეთ ცნობილი ბეჟანი.

დანარჩენ მოვაჭრეთ: ზ. მ—ვმა, ქ. ბ—ვმა, კ. ა—მა და სხვეებმა ამ სინდიკატში მონაწილეობის მიღებაზე სრული უარი განაცხადეს: თუ ყველანი ასეთს სიუხვეს გამოვიჩენთ, შესაძლებელია ჩვენი ღარიბ-ღატაკები „გავრყვნათ“ (?!?) და იქნება შემდეგ ვენახებში აღარც კი გვიშველონ იაფადაო.

ნამდვილთან სწორეა **ახალი აგენტი.**

საერთო საქმის მოყვარულნი

(ვუძღვნი მთავარ სახელოსნოს ზოგიერთ მუშებს)

(პატარა სცენა)

ხზორელი. ღმერთს გეფიცები თქვენ ნამდვილი „ინდუშკები“ ხართ. კაცო, ჩვენ ყოველ დღე ვგროვდებით და ემსჯელობთ: ხან კარტოშკაზე, ხან კაპუსტაზე, ხახვზე, ოხრახუშზე და ხანაც კიდევ აკორტებზე...

კატელჩიკი. (აწყვეტინებს) ვაჰ, კაცო... შერცხვენილი ვიყო, შენ რო მოკვტები თუ აკორტით არ გიტირო. ეს ოხერი დღე და ღამე მუშაობით ისეა გამხმარ-გაშავებული, რომ ქუჩაში თუ სანიტარნი კომისიამ დაინახოს, ხოლერა ეგონება, ცეცხლში დაწვავს და კიდევ აკორდს მისტირის. შე მუდრეგო, რაკი ფული ეგრე გყვარებია, ლოთიანათ ერთი (ყელზე წკიპურტს გაიკრავს) ჩაგვაცეცხლე და ისეთ ჟულიკობას გასწავლი, რომ ერთ თვეში ხუთ-ხუთიანის იაშჩიკი გახთე.

სტალიარი. კარგი ერთი თუ ღმერთი გწამს, შენც ფუთიანებისა ნუ აგვკიდე ხოლმე.

კატელჩიკი. ვინა? (ლოყაზე ხელს გაირტყამს) ჩემი სიყმე მოკვტეს, თუ გატყუილებდეთ. შე ოხერო ამ თვეში სულ ოცი ბუთილკა გამიყიდნია!

ტოკარი. რაი ბოშო? ღვინო?

კატელჩიკი. ღვინო კი არა ოტ..., კაც... გალმიდან გამოვიტან ერთ ბუთილკა სპირ..., ჩავურევ სამ ვედრა წყალში, მოვაყრი წიწ...ს და ისე გავხდი, რომ ვინც დალიოს სულ აბრაამ ახახოს.

ტოკარი. კი მარა ნახალოვკაში კაცო თითო ოჯახზე თითო სტალავო-სამიკიტნო მოდის და შენ სად ყიდი კაცო?

კატელჩიკი. ჩემ ცეხში შვილოსა, დილით თითქის მესამედი ცეხი შოშიასეეფ პირ და...ლი მიცდის.

ლიტეიჩიკი. ვერაფერი ხელობაა მე და ჩემა ღმერთმა! ერთხელ იქნება: გაგიგებს ვინმე და საპოგების რეზინებიდან აყოლობული კაკარტებამდის უნდა გამოაწყო. აი მესმის ჩემი ხელობა არც ქრთამი უნდა და არც წიწაქა. პალუჩკა დღეს ერთ მსუქან ჯამაგირიან ამხანაგს წავიყვან ოთახში, ჩაუკეტავ კარებს, გამოვკრავ თითს ბაქარას და ისე გავბან, რომ მეორე დღეს სემიჩკის დავერიას დაეძებდეს.

სტალიარი. თამაშს თუ იკითხავთ ჩემსეეფ ვერცერთი ვერ თამაშობთ. ავიღებთ პალუჩკას თუ არა, ხარფუხის კლუბს ვეწვევი. ამოუჯდები რომელიმე ზორბა ჩიხტოსანს, და ვურევ ლოტოს ლობიოში ხელებს. მერე რა კარგი საყურებელია როცა აჟიდანიეს აკეთებს და ეს. 42 სანტიმეტრიანი ქალი კუდაბზიკურა ჩიტივით ცმუკავს სკამზე. ხუმრობა იქით იყოს და...

ხზორელი. ჩუმათ... ნაჩალნიკი მოდის... დაიშალენით.

ძამია.

მოხსენება

ჭ ი ა თ უ რ ა.

(ჭიათურის „ჩამწერლებს“)

თუ რომ წინათ თქვენსკენ ვიყავ
გაღმოტეხილი,
შიმშილისგან დაკვანძული,
როგორც გრეხილი,

დღეს კი, უკან, ჩემსკენა ვარ
გადაზნექილი
ისე, როგორც ქუთათური
„ერთი ვექილი.“
ჯერ, რა ომი გამოცხადდა,
დამატყდა მეხი,
ადგილიდან ვერ დავძარი
ვერც ერთი ფეხი.
განვლო შემდეგ წელიწადმა,
ნახევარიცა,
მაგრამ მუდამ უიმედოთ
დამყურებდა ცა:
აღარც პური, აღარც ხორცი
და არც ლობიო,
ჩემი ტურფაც შემეზიზღა,
როგორც გომბიო.
ამას ზედვე თან დაერთო
„ომის—ზაცია,“
სულ ერთ თავათ მოითხოვდა
მთელი ნაცია,
რომ რითიმე მანუგეშოს
არ მყავს კაცია,
ჭირი ჭირზე, გადავკიდეთ—
მე და გრაცია.
და თუ კაცი აღარ არის
მთლათ განწირული,
ერთხელ მაინც ბედი დაჰყეფს
მასზედ სვირული!.
გამოცხადდა, რომ სამხედრო
მიზნისათვისა,
საჭიროა მუშა გვყავდეს,
იმისათვისა;

ჩემს სიხარულს აღარ ჰქონდა,
ვფიცავ, საზღვარი,
ვსთქვი:— აღმიდგა ნეტარების
უძლეველი ჯვარი;
ჯარში აღარ გაგვიწვევენ,
დამრჩა დუნია,
აწი მაინც არ ვიქნები
დასაწუნია.

ყველგან ქარებს გამოლებენ
მისაწვევათა
და სამსახურსაც ვიშოვი,
ჭირთ საძლევათა.
მაგრამ დახე! ოდეს მოდის,
მოდის სრულათა,
ლომის მთელათ გადავიქცე
ოქროთ, ფულათა!
გუშინ მონა, უიმედო,
სხვისი შემყურე,
დღესა თითქმის მაღლა ვდგევარ,
ვინემ მეპურე.
მოდის, მოდის, ხალხი,
ითხოვეს: „ჩამწერე“,
მოდი და უარი უთხარი,
ხომ გადიმტერე?!
ქვასებს აღარ მაჯერებენ,
მრჩიან ათასებს,
ნეტავი ამოდენ მათ ამაგს
რა დააფასებს.
მეც ვსწერ, ვიღებ, ვსწერ და ვიღებ
ეჰ დავიღალე!
ფული ისე ოხრათ მოდის,
ვერც დავითვალე.
მუშა, რომელს ეკუთვნოდა
წარდგენა რიგით,
ის დავტოვე, ფულის ხათრით:
ვისროლე დინგით.
და იმ ადგილს, სადაც ოფლს ღვრის
მოსიაშვილი,
„პრივილეგიას“ ღებულობს
შოშიაშვილი...
დღე და ღამე კლუბში ვდევარ,
— გვერდზე ქალები,
გასაკვირალი იგია რომ
არ ვიღალები?!
ამას ზედვე დაუმატეთ
რესტორანები,
ქუთაის და თფილისშიაც,
რომ ვიპარები...
— ნამდვილ უნდა მოძრაობდეს
ტანში ქარები
ან და თავში ზურნა მყავდეს,
ზედ მეთარები.

ნეტავ სანამდის გამყვება
მზვავსი წუთები
და გაუძლებს ამდენს შრომას
ჩემი კუნთები!
და შემრჩება, თუ სიმწარეს
ვიგემებ ბოლოს,
ნეტავი რასა მიმზადებს,
რა მოაქვს ბოლოხს!
თუ გინდა ბოლოს დავავიწყდე
და შემრჩეს აგი,
ვაი დედაო, როგორ მტანჯავს
„მუშის ამაგი“!
კაცი, იგი არ დაივიწყებს
და მოთხოვს დროზე,
ნეტავი არცა ვიქნებოდე
მე იმდროს გონზე.
მაგრამ რაც უნდა მომივიდეს,
მიყვარს ფულები,
მაშინ რისთვის არ შემიცოდეთ,
დღეს მებლურები,
როს ორივ სახლში ვეგდეთ ერთად
მოკუნტულები.
და სამოსელში ბინადრობდნენ
უცხო მდგმურები?!!

სატანა.

ღია წერილი

ბ. შავერდოვს.

ბ. შავერდოვ! „ეშმაკის მათრახის“ ერთ-ერთ წარსულ ნოემბერში თქვენ რედაქციას ჩემს ვინაობას ეკითხებოდით, რათა საშუალება მოგცემოდათ რომ ოფიციალურ სასამართლოში გეჩივლათ ჩემთვის. კეთილი და პატიოსანი. მე ავასრულებ თქვენს თხოვნას, მხოლოდ თქვენ რომ გსურთ იმ სახით კი ვერა. მე არ მსურს რომ ჩემი ფსევდონიმი საქვეყნოდ გამოვამჟღავნო და თუ თქვენ ძალიან გულით გინდათ ჩემი დასჯა, შეგიძლიანთ შეეკითხოთ ქიათურაში ბ. აკაკი ქუთათელაძეს. ის გეტყვით ჩემს სახელს გვარს და აგრეთვე სხვა ჩემს პირობებსა და გაწროხულებასაც.

პატივისცემით გოჯია.

თბილისის საავადმყოფოებში

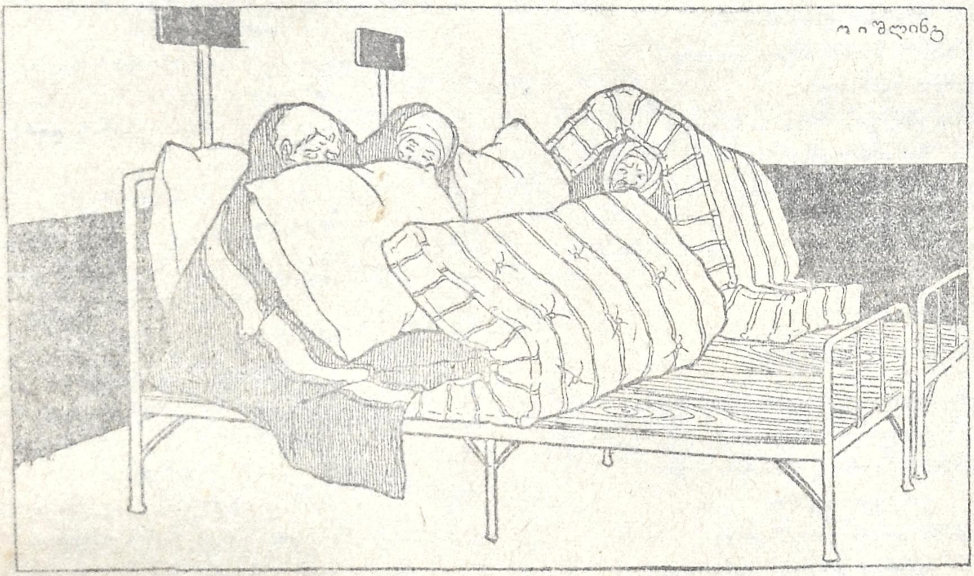

ნორმალური ტემპერატურა.